

**Zondag 26
april
Erfgoeddag
2015**

**50 jaar
Roosdaal**

**GC Het Koetshuis:
Het Locje (de collec-
tioneurs), Roosdaal-
se revue, Echo 1966,
tentoonstelling 'een
halve eeuw fusie'...**

**Erfgoedtijdschrift voor
Borchtlombeek, O.L.V.-Lombeek, Pamel en Strijtem
Verschijnt 10 maal per jaar. Derde jaargang nr. 3, Roosdaal, april 2015**

Rausa

Erfgoedtijdschrift voor
Borchtlombeek, O.L.V.-
Lombeek, Pamel en Strij-
tem

Secretariaat en verant-
woordelijke uitgever:
Erfgoed Rausa, Varing 40,
1760 Pamel
www.rausa.be

Werkten mee aan dit
nummer: Jan De Mont,
Bart Caulier, Hubert De
Bolle, Karen Van Schuer-
beeck

Eindredactie:
Kristien Hemeryckx en
Walter Evenepoel

Iedere auteur is verant-
woordelijk voor haar/zijn
bijdragen.

Je kan je gratis abonneren
op de digitale versie van
Rausa door een eenvoud-
dig bericht te sturen naar
rausa@skynet.be. Het
tijdschrift is ook in ge-
drukte versie beschikbaar,
maar dan kost een jaar-
abonnement € 20- te stor-
ten op
BE 97 8601 1557 2549

©
Zonder voorafgaande toestem-
ming van Erfgoed Rausa mag
niets uit deze uitgave worden
verveelvoudigd en/of openbaar
worden gemaakt door middel
van druk, fotokopie of op welke
andere wijze dan ook.

om te beginnen...

Rausa verschijnt tien maal per jaar:
februari, maart, mei, juni, augustus, oktober, novem-
ber en december in digitale versie en op aanvraag in
gedrukte versie. De digitale nummers zijn gratis. Wie
een gedrukte versie wil, kan die aanvragen tegen
twee euro per nummer (exclusief portkosten) of een
jaarabonnement van € 20.

Wie zelf artikels wil schrijven of beeldmateriaal wil
bezorgen is hartelijk welkom. De bijdragen graag in-
leveren een maand voor de datum van verschijnen.

Redactieadres:

Erfgoed Rausa, Varing 40, 1760 Pamel,
rausa@skynet.be, 054 32 33 64

Inhoud van dit nummer:

Blz. 2	om te beginnen
Blz. 3	Hoera, we worden 50 jaar!
Blz. 4	50 jaar bestuur
Blz. 8	Pioniers: Herman Timmermans
Blz. 13	Pioniers: Jeanine Pauwels
Blz. 15	Rik Van Cauwelaert
Blz. 19	De verloren strijd van Gerard
Blz. 21	(niet meer zo) vers van de pers
Blz. 22	klap van hier
Blz. 23	Roosdaalse burgemeesters
Blz. 27	Het Locje
Blz. 29	Roosdaalse Revue op groot scherm

Volg Rausa ook op Facebook!

Op de **Facebook-pagina "Rausa – Erfgoed Roosdaal"**

Op de voorpagina:
3 fotobewerkingen van Jan De Mont

Traditiegetrouw is het aprilnummer van Rausa een speciale erfgoedgedageditie. Je vindt in dit nummer dus informatie over het regiothema 'de collectioneurs'. Maar de klemtoon ligt bij ons evenwel op de herdenking van 50 jaar fusie. Wij laten enkele interessante Roosdaalnaars hun visie geven op een halve eeuw Roosdaal en vrolijken de tekstkolommen op met bijzondere foto's. Dankzij de steun van het gemeentebestuur mogen wij de bezoekers van de erfgoeddag een mooie gedrukte brochure aanbieden. Daarom geven we graag ook het eerste woord aan onze Burgemeester.

Hoera, wij worden 50 jaar !

U en ik en alle Roosdalenaren kunnen het jubelend verkondigen: Roosdaal viert een gouden verjaardag. Sommigen onder u zijn geboren en getogen Pameelaars, Strijtemnaars of Lombekenaars en hebben de fusieverhalen in de werkelijkheid mee beleefd of mee gemaakt. En de Borchtlombekenaars kwamen ons wat later met meer of minder plezier vervoegen. Anderen hebben we later verwelkomd.

Wij groeiden samen op met Roosdaal: wij stapten mee in de kinderschoenen van een aarzelende nieuwe gemeente naar een stevige en sterk samenhangende gemeenschap. Het jaar 1965 maar vooral de maanden daarvoor zijn bewogen tijden geweest : de eerste fusie, een nieuwe naam, een nieuwe structuur, ... In de gemeenteraden van Strijtem en O.L.V.-Lombeek en Pamel werden er nogal wat eisen gesteld om de eigenheid van hun dorp te behouden maar ook om het samenwerken te optimaliseren. Afwijzen, aftasten, bijschaven, toenaderen, ... en het begon stilaan gesmeerd te lopen. Die eerste Roosdaalse politiekers moeten bewogen momenten gekend hebben in en buiten de gemeenteraad. Tot in 1976 het verscheurde Borchtlombeek zo goed en zo kwaad mogelijk werd gefusioneerd met Roosdaal. Ondertussen staan we 50 jaar verder en de Roosdaleenaar krijgt een alsmaar warmer wordend gevoel voor zijn Roosdaal, waarbij elke deelgemeente nog steeds zijn eigenheid heeft kunnen behouden.

50 jaar later staat Roosdaal zeker op de kaart. TV-beelden uit Kapitein Zeppos, de Nerds, Amateurs en de Slimste Gemeente maakten onze gemeente bekend en befaamd. En de titel "Mooiste gemeente van Vlaams Brabant" zegt het helemaal: Roosdaal is de moeite waard om er te leven, te werken en te genieten.

Geniet dus nu maar verder van de inzet van onze zovele Roosdaalse verenigingen, onze Roosdaalse artiesten en vrijwilligers, onze Roosdaalse zwoegers en zorgers, onze Roosdaalse geschiedenis-schrijvers...

En mag ik u daartoe uitnodigen? Blijf a.u.b. meebouwen aan een pittig Roosdaal! Ik wens u veel leesplezier met deze geslaagde verjaardagsbrochure van Erfgroep Rausa.

Uw Burgemeester,
Christine Hemerijckx

50 jaar bestuur

Hubert De Bolle vatte 50 jaar gemeentebestuur samen in een collage en voegde er een politiek overzicht in vogelvlucht aan toe. Als toemaatje: een lepel commentaar bij een aantal belangrijke realisaties.

1976

Deze mensen zijn...

Een waarborg voor een eerlijk en open beleid...
Eensgezind achter een duidelijk programma...
Bereid zich voor gans de gemeenschap in te zetten

HET BESTE BESTUUR
GIJ en de VOLKSUNIE

2000

Heden zijn kandidaten bij u langs geweest. Een bezoekje zegt immers meer dan een anonieme folder. Tot onze spijt hebben we vastgesteld dat er niemand aanwezig was. Wij zijn zo vrij geweest om toch onze kandidatenlijst in uw brievenbus te deponeren en rekenen op jullie steun.

Dank bij voorbaat, de SP-kandidaten

SP 4

DE VERJONGING.

De **PVV** van Roosdaal ook!
Kijk maar. Hier zijn ze alle 7... en ge kunt zelfs kiezen maar pak ze maar alle 7 mee
Ge geeft meer waarde aan Uw Stem!

1982

1994

CVP

Roosdaal in goede handen

In de voorbije 50 jaar behaalde de CVP/CD&V telkenmale de meerderheid. Bijgevolg was de burgemeester, waren de schepenen, was de voorzitter van de COO/het OCMW telkens een CVP/CD&V-er.

Tweemaal echter verkreeg ook een andere partij toch een schepenzetel: in 1965 de Gemeentebelangen en in 1981 de PVV. In 1965 (dus na de verkiezingen van 5 november 1964) waren ze in de gemeenteraad met 13 (burgemeester, 3 schepenen en 9 raadsleden), in 1971 met 15 (burgemeester, 4 schepenen en 10 raadsleden).

Met de komst van (een gedeelte van) Borchtlombeek in 1977 vergrootte het aantal tot 21 (burgemeester, 4 schepenen en 16 raadsleden). Nadien bleef het bij 21, maar het aantal schepenen groeide naar vijf, zelfs naar zes. Soms was de meerderheid in zetels comfortabel (b.v. in 2000: 13 tegen 8), andere keren was ze krap (b.v. in 1977: 11 tegen 10). In de oppositie zetelden, de ene partij al langer dan de andere, BSP/SP/SPA, PVV/VLD/Open Vld, VU/NVA en Vlaams Blok/Belang.

Meermaals kwamen sommige van deze partijen gezamenlijk op, samen met 'onafhankelijken'. Zo dongen ook plaatselijke lijsten mee: Gemeentebelangen in 1964 (diverse strekkingen tegen 'Kavelout'), in 1970 (PVV, BSP en onafhankelijken), in 1976 (PVV, BSP en onafhankelijken); Christelijke Centrum Lijst in 1982 (met rond de lijsttrekker 7 kandidaten); Eenheidslijst in 1988 (VU, SP en PVV); Ons Roosdaal in 2006 (NVA, SPA en onafhankelijken); Uw Gemeente in 2012 (met 1 kandidaat). Allen in de hoop de CVP/CD&V meerderheid te breken of op de wip te zitten, om zo het bestuur (meer) te determineren.

Wat hebben zij met hun 'macht' verwezenlijkt? Op de algemene vergadering van Rausa vroegen we een **toptien** van verwezenlijkingen te kiezen; toptien die, zo bleek achteraf, cultuur-historisch is getint.

1. De Plaatselijk Openbare Bibliotheek (101 punten)

Na vroegere pogingen keurde de gemeenteraad op 14 november 1986 de oprichting van een Plaatselijke Openbare Bibliotheek goed. Officieel werd ze geopend op 17 juni 1988, krap gehuisvest in de achterste lokalen van de gemeenteschool, maar toch voldoende groot om al op 1 januari 1989 erkend te worden door de Vlaamse overheid. Daardoor kon ze met Vlaamse subsidies verder groeien en kreeg daartoe in 1993 ook de ruimte in het nieuwe gemeentehuis. Heden is ze veel meer dan alleen maar een uitleen van boeken!

2. Het Koetshuis (100 punten)

In 2001 besliste de gemeenteraad het vervallen koetshuis, gebouwd in 1869, van het kasteel van Strijtem aan te kopen. Het werd met zorg gerestaureerd; ernaast werd een schouwburg met 280 zitplaatsen 'ingegraven'; de omgeving werd aangelegd als evenementenweide. Op 13 juni 2008 werd Het Koetshuis plechtig ingehuldigd. Vooral voor de muziekacademie is het een weldaad en ook jeugdhuis Splinter heeft er zijn lokaal. Voor het culturele en verenigingsleven van Roosdaal is het Koetshuis tegelijkertijd uitdagend en kansrijk. Sinds 3 augustus 2013 huist Erfgoed Rausa er in de gewelfde kelders.

3. De gemeentelijke raden (94 punten)

Al in 1969 was er sprake van de oprichting van een culturele raad en in 1972 keurde de gemeenteraad de statuten van een sportraad goed. Maar hun werking sluimerde of stierf een zachte dood. In de jaren (19)90 gebeurde evenwel de (her)opstanding: o.a. de milieuvadvisraad (1992), de cultuurraad (1993), de jeugdraad (1993), de sportraad (1997), ... later ook de seniorenraad, de welzijnsraad, ... De voorbije jaren gaven deze raden uiteraard advies aan het gemeentebestuur, werkten mee aan activiteiten of namen zelf het initiatief, stelden infobrochures op. In sommige raden werden de ledenverenigingen ook beloond met subsidies, vaak een primaire verzuchting!

4. Het standbeeld van De Dikke van Pamel (65 punten)

In 1985 werd de honderdste verjaardag van het overlijden van Victor De Klerck (1848-1885) of De Dikke van Pamel volks en luisterrijk herdacht. In 1998 schreef de gemeente Roosdaal een wedstrijd uit om een beeld van De Dikke. Beeldend kunstenaar Patrick Van Craenenbroeck uit Teralfene werd de laureaat. Op de open monumentendag van 9 september 2001 werd het bronzen beeld aan de Kaaistraat, nabij de Dender, onthuld. Zonder hoofd, dat laat Patrick Van Craenenbroeck telkenmale vormen in de fantasie van de toeschouwer.

5. De Bunkersite (54 punten)

In 1939/1940 werd in Pamel met stalen versperringen op rollen een IJzeren Muur opgetrokken die vanaf de Dender over een afstand van iets meer dan één kilometer zigzagde in de richting van Meerbeke en verder ... Tegelijkertijd werden er ook 4 bunkers gebouwd, die er nog altijd staan. In 1999 kocht de gemeente Roosdaal, langs de Lange Kamstraat een bunker en de weide eromheen, om zo een stukje verleden te sparen. Met als toemaat een mooi zicht op de andere bunkers en op de Dendervallei (als de mais niet te hoog staat), maar ook op Ledeborg en Poelk.

6. Heraanleg van de centra (52 punten)

Borchtlombeek (Kerkplein, heraangelegd 1990-1991, toen verdween ook het Sterckxhuis), Pamel (kerkplein, heraangelegd 1993-1994), Ledeborg (Dries, heraangelegd 1996-1997), Kattem (Abeelstraat aan de kerk, heraangelegd 1999), O.-L.-V.-Lombeek (Koning Albertstraat aan de kerk, heraangelegd 2000-2001), Strijtem (Strijtemplein, heraangelegd 2011-2012). Mogelijke maatstaf: in welke mate is men erin geslaagd noodzakelijke parking milieuvriendelijk te integreren?

7. Het (nieuwe) gemeentehuis (43 punten)

In 1964 stelden O.-L.-V.-Lombeek en Strijtem als voorwaarde voor fusie met Pamel o.a. dat 'Het centrum van de nieuwe eenheid moet gelegen zijn aan de "Belle Alliance"'. In 1975-1976 echter ging de gemeenteraad akkoord voor de bouw van een nieuw gemeentehuis achter het oude, in Pamel-centrum.

Maar o.a. de goedkeuring van hogerhand liet op zich wachten. Het oude gemeentehuis werd in 1977-1978 dan maar gerenoveerd en in de oude gemeenteschool werd een nieuwe raadszaal ingericht. Uiteindelijk werd in 1989 een architectuurwedstrijd uitgeschreven; laureaat werd het architectenduo L. Van Cauwelaert en W. Geeroms. In 1992 werd het oude gemeentehuis afgebroken en kon begonnen worden aan de bouw van het nieuwe, waarin ook plaats was voor de P.O.B. Het nieuwe gemeentehuis werd ingehuldigd op 5 november 1993.

8. De renovatie van kerken (betoelaging kerkfabrieken) (30 punten)

Natuurlijk lag de renovatie in handen van de kerkfabrieken, maar meestal konden deze de renovatie maar realiseren dankzij subsidies van de hogere overheid en door financiële en materiële hulp van de gemeente. We beperken ons tot één 'renovatie' per parochiekerk: Borchtlombeek: vernieuwen van de verwarming, elektriciteit en verlichting in 2012-2013; Ledeberg: het zandstralen van de buitenmuren in 1994-1995; O.-L.-V.-Lombeek: het installeren in 1990 van een anti-diefstal systeem ter bescherming van o.a. het retabel; Pamel: weggappen en vervangen in 1995 van vele gevelstenen in de toren (Maar er kwam toch opnieuw een lelijk afdak!); Strijtem: in 2007 werden de muurtekeningen weggenomen voor restauratie (Wanneer zijn ze terug?); en op Kattem? daar werd er in 1992 'alleen maar' geleverd!

9. De heraanleg van de Lostraat, ... (29 punten)

In de loop van die 50 jaar werden vele straten vernieuwd, met riolering en al, of alleen maar met een laagje asfalt. En elkeen zal 'haar/zijn' straat wel belangrijk achten. Maar de Lostraat is toch wel exemplarisch. Al in 1967 besloot de gemeente een voorlopig ontwerp op te stellen. In 1978 protesteerden bewoners tegen plannen om er 'een verbindingsweg van groot-verkeer' van te maken. Terwijl in 1982 de baan tussen de Profetenstraat en de Korte Kamstraat wel werd vernieuwd, bleven in Strijtem de vele putten. De oppositie noemde het: 'Geen straat om een hond door te jagen' (1987). Uiteindelijk werd in 1989 gestart met het gedeelte Weverstraat-Nieuwbaan, in 1994 met het baanvak Nieuwbaan-Zeven Beuken, in 1998 met het traject Zeven Beuken-Korte Kamstraat. Heden ligt de Lostraat, vooral vanaf de Korte Kamstraat naar (en in) Strijtem, er mooi en veilig bij!

10. Het containerpark (26 punten)

Het begon met het plaatsen van glasbollen. Sommige schepen/gemeenteraadsleden hadden hun twijfels: wat zullen ze er allemaal ingooien? Maar de Roosdalenaars hielden het bij flessen. Intussen groeide het milieubewustzijn, dat er samen met de decretale druk toe leidde dat in 1992 achter de gemeenteschool een containerpark werd geopend. Eerst kosteloos, maar vanaf april 2004 moet er voor het storten van bepaald afval betaald worden. Vandaag is het er tijdens de openingsuren meestal bijzonder druk!

Vielen net buiten de toptien: het hof te Kattem toch bij Roosdaal, kerkhof Lostraat, nieuwe klaslokalen te Strijtem, verkeerslessen, pastoriebos, straatnaamwijzigingen, ...

Hubert De Bolle.

De pioniers van Roosdaal

Ze lopen zeer dunnetjes, de dames en heren die de eerste Roosdaalse gemeenteraad bevolkten. Op de volgende bladzijden laten wij enkele politici aan het woord die het allemaal van dichtbij hebben meegemaakt. Omdat wij verschillende klokken willen laten luiden deden we ook beroep op verwanten van hoofdrolspelers. Wij willen vooraf wel duidelijk stellen dat het niet de bedoeling is een waardeoordeel over deze of gene mandataris te vellen, evenmin willen we het ongelijk van de ene en het grote gelijk van de andere achterhalen. Dat is werk voor analisten die de dossiers willen uitpluizen. Wij willen de Rausalezer in het jubileumjaar een aantal boeiende portretten tonen van mensen die zich op hun eigen manier hebben ingespannen om deze jonge gemeente op de sporen te zetten. Het is al te gemakkelijk om steevast met een beschuldigende vinger te wijzen naar 'de politiciers'. Vanaf de wal is het immers altijd makkelijk te roepen welke richting het schip zou moeten varen. Wie zijn verantwoordelijkheid opneemt en de boot probeert door wild water te loodsen verdient waardering, ook al is het resultaat niet altijd dat wat men zelf voor ogen had.

Herman Timmermans

Het verhaal van Herman Timmermans (°1937) is meteen de kroniek van de eerste drie beleidsperiodes van onze gemeente. Hij heeft vanaf de eerste rij de moeizame vorming van Roosdaal meegemaakt. In dit geval mag je het woord 'gemaakt' heel letterlijk nemen...

"Ik ben in Poelk geboren en getogen. Mijn ouders baatten een goed beklante herberg uit op de hoek van de Poelkebeekstraat. Vader 'Mitjes' was ook 'bieruitzetter' en dus lagen er voor mijn twee jongere broers en voor mij altijd wel wat karweien te wachten. Er kwam veel volk over de vloer. Zo leer je als kind al zeer veel mensen kennen en doe je onbewust ook veel kennis op over het reilen en zeilen van je dorp.

Op de kleuter- en lagere school aan de steenweg kreeg ik de eerste wijsheid in gelepeld door juffrouw Justine Geeroms (van 't zougsken) juffrouw Berthine De Boitselier, meester Pol Elpers en meester Rikus Van Vaerenbergh. Ik was drie jaar toen de Tweede Wereldoorlog uitbrak. Van deze periode is in mijn herinnering alleen de bevrijding blijven hangen. Zo zijn er de beelden van de massa mensen die langs de steenweg uitzinnig het bevrijdingsleger verwelkomden en mijn vader die in de deur van zijn café trots de Brabançonne speelde op zijn trompet..."

Voor wie in die jaren na de lagere school wou verder studeren, waren er niet bijster veel mogelijkheden. Gelukkig was er het Sint-Aloysiuscollege van Ninove met zijn lagere cyclus van de humaniora. Toen Herman die had doorlopen was het weer uitkijken naar een instituut in de buurt waar hij het hoger secundair kon aanvatten. Opnieuw zou hij pionier worden want het H. Kruiscollege in Denderleeuw mocht toen de hogere cyclus uitbouwen. Iedere dag met de fiets naar Denderleeuw, vaak door regen, wind en sneeuw, men kan het zich vandaag nog moeilijk voorstellen.

Toen Herman daar klaar was met de Wetenschappelijke, trok hij naar Aalst waar hij in 1960 naar buiten stapte met een diploma van technisch ingenieur onder de arm (later gelijk geschakeld met Industrieel Ingenieur).

Het jaar voordien was vader Timmermans overleden, waardoor Herman plots de kostwinner van het gezin werd. Bijgevolg moest hij geen legerdienst verrichten en kon hij op zoek gaan naar een betrekking. Die vond hij vrijwel onmiddellijk in St.-Jans-Molenbeek waar hij in het (alweer pas opgerichte) Technisch Instituut De La Salle (beter bekend onder der naam 'Vierwindenstraat') aan de slag kon gaan.

"In 1964 stopte ik met lesgeven om samen met mijn broers als zelfstandige aan de slag te gaan. Ik was me intussen ook wat voor de plaatselijke politiek gaan interesseren en op dat gebied mag 1964 wel als zeer bewogen omschreven worden! Toenmalig Eerste Schepen Karel Van Cauwelaert, die in Brussel in de Commissie van Binnenlandse Zaken mee de eerste fusies van gemeenten voorbereidde, kan gerust beschouwd worden als de architect van de fusie van Pamel met Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek en Strijtem. Toen de geruchten over de geplande samensmelting de ronde begonnen te doen en er werd gefluisterd dat het gemeentehuis naar 'de Belle' zou verhuizen en dat zelfs de naam 'Pamel' zou verdwijnen, was het kot te klein. Opstand in Pamel!"

Het was vooral Gerard Van Herreweghen die het protest tegen de nieuwe naam kanaliseerde. Op politiek vlak zou het voortouw genomen worden door Gilbert De Smedt uit Pamel. Deze populaire postbode kon zich helemaal niet vinden in de plannen die Senator Van Cauwelaert had open gevouwen. Hij wou burgemeester worden van de nieuwe, grote gemeente. Pamel's zittend burgemeester Dr. Roosens zag het immers niet zitten om burgervader te worden van een gemeente die nog meer van zijn tijd en energie zou vergen. Dus lag de burgemeesterssjerp op het eerste zicht zomaar voor het grijpen. Maar in Lombeek en Strijtem was de weerstand tegen de fusie zo mogelijk nog groter.

Daarom had Karel Van Cauwelaert al meteen twee grote concessies moeten doen: de verhuis van het gemeentehuis en het opgeven van 'Pamel' als naam voor de nieuwe constructie. Verder in dit Rausanummer zoemen we uitgebreid in op de perikelen rond de naamgeving.

De oude breuklijnen tekenden zich in die jaren nog duidelijk af in het Pamel'se politieke landschap. Het waren vooral de Doempers (hoofdzakelijk uit midden- en beneden Pamel) die zich hevig verzetten tegen de fusie. Bij de Ledebergse 'Mettes' was de weerstand blijkbaar minder groot. Karel Van Cauwelaert was intussen druk bezig met het samenstellen van een CVP-lijst, met vertegenwoordigers uit de drie deelgemeenten. Dat verliep moeilijker dan hij aanvankelijk had gedacht. Naast de al eerder genoemde toegevingen moest hij ook beloven dat er in het schepencollege een gewaarborgde vertegenwoordiging zou zijn van Lombeek en Strijtem. Schoorvoetend sloten Strijtem's Burgemeester De Backer en Lombeek's voorman Leemans zich aan. Ook Pamel's Schepen Frans Vanderschueren gaf met enige tegenzin zijn woord.

Op Kattem kreeg de socialistische voortrekker Rufin Van Schelvergem moeiteloos een BSP-lijst ingevuld. Intussen had ook Gilbert De Smedt niet stil gezeten. Hij verzette hemel en aarde om met een derde lijst in het strijdperk te kunnen treden. Hij had zijn zinnen gezet op de jonge Poelkse ingenieur, zoon van een echte Doempersfamilie...

"Op een dag kwam Gilbert binnen in ons café en hij zei tegen mijn moeder dat ik mij kandidaat zou moeten stellen bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen, maar dan wel op de lijst van de 'Doempers'. "We gon ne louèst mouken tegen Kavelout (merkwaardige vervorming van de naam 'Van Cauwelaert' in het Pamel's). En ik em al iemand van 't volk va Matiezes, Frans Willems dat oeëk al meedoet".

Het was bij ons 'een huis van commercie' en we hadden dus geen problemen met de figuur van Karel Van Cauwelaert, maar anderzijds waren er de sterke argumenten van Gilbert De Smedt die mij beslist aanspraken".

De getalenteerde onderhandelaar wist ook sterke kandidaten uit Strijtem en Lombeek te strikken. In Strijtem deed Jef Beyl enthousiast mee. 'Fronter' Beyl was al lang politiek tegenstander van Louis De Backer. In Lombeek trad de jonge en ambitieuze Maurice Van De Velde toe tot de lijst. Van De Velde was een telg uit de 'Geitenpartij' die het traditiegetrouw opnam tegen de 'Bokken' van de Van Cauwelaertclan. De ploeg ging de verkiezing tegemoet onder de naam 'Gemeentebelangen'. Herman Timmermans, pas 27 jaar, werd prompt als lijsttrekker aangesteld.

Kandidatenlijst Gemeentebelangen Nr 1

STEM 1 STEM 1 STEM 1 STEM 1 STEM 1 STEM 1 STEM 1 STEM 1 STEM 1 STEM 1 STEM 1 STEM 1 STEM 1	Herman TIMMERMANS	Pamel	●
	electro-techn. ingenieur - middenstandslid		
	Gustaaf, Maurits VANDEVELDE	O.L.V. Lombeek	●
	Dr.s. econ. en politieke wetenschappen Dienstchef v.d. minister v.d. middenstand		
	Jozef BEYL	Strijtem	●
	bediende - uittred. gemeenteraadslid		
	Jean VAN NIJVEL	Pamel	●
	verzekeringsinspekteur		
	Willy HERREMAN	Pamel	●
	handelaar		
	Frans WILLEMS	Pamel	●
	handelaar - middenstandslid		
	Elias PRAET	Pamel	●
handschoensnijder			
René VAN SAEN	Pamel	●	
voerman			
Kamiel VAN HERREWEGHEN	Pamel	●	
korrespondent R.T.T.			
DE SMEDT Gilbert	Pamel	●	
postbediende			
Pierre BULTÉ	O.L.V. Lombeek	●	
voerman			
Jozef STEVENS	Pamel	●	
handschoenfabrikant			
Henri EYLENBOSCH	Strijtem	●	
handelaar - uittred. gemeenteraadslid			

Verantw. uitgever: Herman Timmermans, Pamel.

Zo dongen er, een beetje onverwacht, drie lijsten naar de gunst van de kiezer. Tussen haakjes een vaststelling: op de drie lijsten vinden we tussen de 39 kandidaten slechts twee vrouwen (beiden op de lijst van de BSP).

Op 11 oktober 1964 was het zover. De CVP haalde 8 van de 13 zetels binnen, de Gemeentebelangen bezetten 3 zetels en de BSP had 2 zitjes in de gemeenteraad.

Herman Timmermans was als tweede verkozen van zijn lijst dus meteen gemeenteraadslid. De uitslag was duidelijk, de verkozenen van de CVP zetten die avond nog hun handtekening onder de voordracht van Karel Van Cauwelaert als eerste burgemeester van Roosdaal. Van de toekomstige gemeenteraadsleden kwamen er 9 uit Pamel, 3 uit Strijtem en 1 uit Lombeek.

Terwijl iedereen er vanuit ging dat met deze comfortabele meerderheid niets meer fout kon lopen, zou zich de volgende maanden een van de meest merkwaardige episodes afspelen uit de plaatselijke geschiedenis. Tijdens de eerste zitting van de nieuwe gemeenteraad moesten de gemeenteraadsleden hun drie schepenen aanwijzen en dat verliep niet bepaald van een leien dakje. In het archief van Erfgoed Rausa hebben we een uitgebreide verzameling documenten, verkiezingsfolders, uitslagen en andere documenten waarin geïnteresseerden alle gebeurtenissen tot in detail kunnen natrekken. In dit artikel beperken we ons tot een samenvatting van de gebeurtenissen. Wanneer de persoonlijke stemmen werden geteld, bleek dat er op de CVP-lijst twee Pamelse kandidaten meer stemmen hebben gehaald dan twee kandidaten aan wie op voorhand een schepenzetel was beloofd. De ontevredenheid bij de eerste twee was zo groot dat ze hun beklag deden bij Burgemeester Van Cauwelaert. Die kon echter niet terugkomen op zijn belofte. Op dat ogenblik werd er op verschillende niveaus druk gelobbyd. Ook Herman Timmermans werd benaderd met een concrete vraag: indien de meerderheid kon worden gebroken zouden de twee 'ontevreden' verkozenen van de CVP met de steun van de oppositie worden verkozen tot schepenen. Maar dan kon er ook door de gemeentebelangen nog een schepenen worden voorgedragen. Frans Willems (de man met de meeste voorkeurstemmen op de lijst Gemeentebelangen), bedankte voor de eer. "Vraag dat aan Herman" zegt hij, "die heeft daar de capaciteiten voor". Timmermans antwoordde positief.

Hoewel men hem waarschuwde dat er wel eens een verrassing uit de bus zou kunnen komen, geloofde Karel Van Cauwelaert niet dat het kon mislopen met de schepenviering.

"En toen, op 2 januari 1965, kwam de avond van de installatie van de gemeenteraad. Heel het gezelschap was de gammele trap van het oude gemeentehuis opgestapt naar de veel te kleine raadszaal. De dertien stoelen stonden letterlijk pal tegen mekaar. De verkozenen legden plechtig hun eed af. Daarna nam de burgemeester het woord. Hij droeg Louis De Backer voor als eerste schepen. De briefjes werden uitgedeeld, iedereen vulde een naam in en de secretaris telde. Wanneer die het resultaat las was er algemene consternatie: De Backer 6 stemmen, Johannes De Leener 7 stemmen! Van Cauwelaert droeg vervolgens Frans Vanderschueren voor als tweede schepen. De stemming gaf: Vanderschueren 6 stemmen, Frans Couck 7 stemmen. Het gemompel zwol aan. Schijnbaar onbewogen stelde Van Cauwelaert Jozef Leemans voor als derde schepen, de uitslag was weer een verrassing: Leemans 5 stemmen, Petrus Covens 1 stem, Herman Timmermans 7 stemmen. Op verzoek van De burgemeester legden de drie schepenen onmiddellijk de eed af, meteen daarna sloot hij de zitting en verliet het gezelschap opgewonden de zaal. Op de trap naar beneden was er groot tumult, er werden lelijke dingen gezegd en er dreigde zelfs even een handgemeen.

Je kan je wel voorstellen dat er de volgende dagen in de gemeente en in de pers over niets anders werd gesproken. In de krant werd zelfs gezegd dat de burgemeester best zou aftreden. Die bleef er echter stoïcijns kalm bij en toen we enkele dagen later uitgenodigd werden voor het eerste schepencollege zei hij laconiek: laat ze maar schrijven, wij zijn aangesteld en wij gaan de gemeente besturen..."

Het schepencollege ging dus aan de slag. Maar beslissingen moeten uiteraard worden goedgekeurd door de gemeenteraad en daar was intussen zoveel weerstand en gemor dat de burgemeester vóór elke gemeenteraad een aantal mensen bijna letterlijk moest gaan smeken om toch aanwezig te zijn en de voorstellen goed te keuren.

Het heeft een tijd geduurd voor de plooiën waren glad gestreken, maar uiteindelijk kon men toch beginnen met het uitbouwen van de nieuwe gemeente. Daar lagen meer dan genoeg problemen te wachten...

"Ik werd schepen van financiën. Alles behalve een geschenk. De toestand van de gemeentelijke instellingen was zeer problematisch, het personeelsbeleid was een ramp, te meer omdat sommige mensen uit protest gewoon weigerden hun opdracht uit te voeren. Om de haverklap rezen er nieuwe problemen. Nu eens over de benoeming van de gemeentesecretaris, dan weer over de aanstelling van een schoolhoofd. Het was voortdurend over eieren lopen. Ook binnen de partijen was er evolutie merkbaar. Maurice Van De Velde richtte een PVV-afdeling op waardoor de 'Vlaamse' Beyl en ikzelf als Christendemocraat, ideologisch niet echt meer pasten in de fractie van de Gemeentebelangen. Toen de verkiezingen van 1970 zich aankondigden bood Van Cauwelaert (als doorwinterde strateeg) mij een mooie plaats aan op de CVP-lijst. Bij deze stembusgang dienden slechts twee partijen een lijst in: de CVP en de Gemeentebelangen. Die lijst bestond toen uit een bundeling van socialistische, liberale en onafhankelijke kandidaten. Wij behaalden toen een nipte overwinning: 8 CVP, 7 GB. Hoewel het om een krappe overwinning ging, toch werd de tweede beleidsperiode veel rustiger omdat er intern minder disputen waren. Het besturen kon nu echt beginnen.

Als schepen van openbare werken was de opdracht immens. Op gebied van bestrating, riolering en verlichting hadden we een grote achterstand in te lopen. Een groot probleem was ook de traagheid van de administratie en de communicatie met de centrale overheid. Het was Karel Van Cauwelaert die mij toen aanraadde om te solliciteren bij het Ministerie van Openbare Werken. Op dat ogenblik heb ik me gerealiseerd hoe groot de invloed van Karel wel was. Wanneer een moeilijk dossier ergens vastzat zei Karel: "Kom we gaan dat eens regelen in Brussel". Dan stapte ik met hem mee naar de bewuste dienst. Wachten deed hij niet, alle protesterende bedienden ten spijt. Hij stapte recht naar het kantoor van de bewuste minister, klopte en ging meteen binnen. Vijf minuten later was de zaak beklonken. Zo ging dat ook met mijn aanstelling bij Openbare Werken.

Vanaf die tijd is alles in Roosdaal in een stroomversnelling gekomen. Ik kon immers de vordering van onze dossiers van nabij opvolgen. We hebben toen ook een goede technische dienst kunnen uitbouwen en Roosdaal werd stilaan een voorbeeld op gebied van openbare werken".

En toch is er aan het einde van de derde legislatuur een kink in de kabel gekomen. De oude burgemeester begon zaken te vergeten of belangrijke dossiers bleven onbehandeld liggen. Zijn beroemde uitspraak "*Het komt in orde*" achtervolgde hem omdat flink wat problemen helemaal niet in orde kwamen. Met lede ogen zag hij dat zijn jonge collega's de zaak wel stevig in handen hadden en daar had hij het moeilijk mee.

Het grote breekpunt werd een banaal dispuut over de Lombeekse pastorie. Pastoor De Geyndt weigerde immers in de oude pastorie zijn intrek te nemen en hij huurde een appartement, tegenover de kerk. Een paar jaar later wist de zielenherder de burgemeester zover te krijgen om hem te volgen in een toch wel merkwaardig plan. De pastoor zou zich een nieuwe pastorie bouwen op het kerkhof, op nauwelijks enkele meters van de monumentale O.L.Vrouwkerk.

Schepen Timmermans probeerde zijn burgemeester te doen inzien dat het een onhaalbare zaak was, omdat dit dossier onmogelijk kon worden goedgekeurd door Landschappen en Monumenten of door om het even welke andere overheid. Maar de burgemeester bleef stug zijn eigen visie volgen en de ketting brak bij de voorheen zo gesmeerde tandem. Dit dispuut werd een slijtzwam en zou onrechtstreeks leiden tot het aftreden van de burgemeester. Het veroorzaakte meteen ook een diepe crisis binnen de partij.

Een ander gevolg was dat Herman Timmermans zich verplicht zag bij de gemeenteraadsverkiezing van 1982 met een aparte lijst op te komen. Op zijn Christelijke Centrumlijst stonden echter maar acht kandidaten en dat bleek een grote handicap bij de eindafrekening. Ondanks het feit dat hij meer dan zeshonderd voorkeurstemmen achter zijn naam kreeg, haalde de eerste schepen geen zetel. Zo kwam er na 18 jaar een einde aan de politieke loopbaan van Herman Timmermans. In mei 1983 werd hem voor bewezen diensten de titel van 'ereschepen' van de Gemeente Roosdaal toegekend.

Hoewel dit afscheid in mineur niet prettig was, nam de gewezen schepen het filosofisch op. Er kwam nu immers meer tijd voor bezigheden die voordien niet konden ingepast worden in de overvolle agenda. Eindelijk ook meer tijd voor het gezin! Herman kon zo ook van nabij de opgang volgen van zijn zoon. Pieter Timmermans is opgeklommen tot gedelegeerd bestuurder van het Verbond van Belgische Ondernemingen en bekleedt hiermee een sleutelpost in 'het Belgisch huishouden'. De Poelkse familie heeft haar grenzen verlegd...

(WE)

Jeanine Pauwels

Een groot hart voor de kleine man

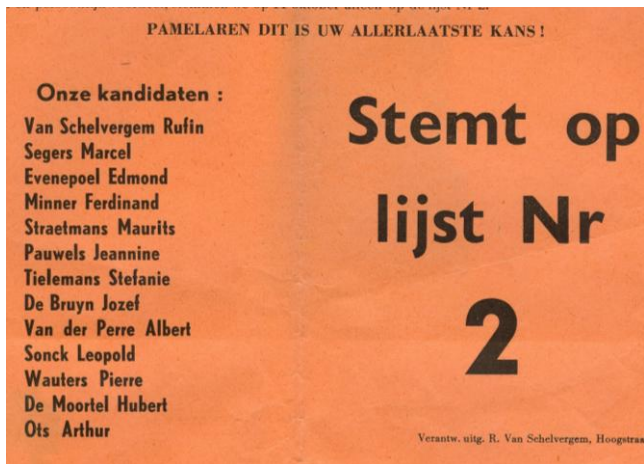
Toen de inwoners van Pamel, Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek en Strijtem op 11 oktober voor het eerst een Roosdaalse gemeenteraad verkozen, konden ze kiezen uit drie lijsten: de Gemeentebelangen, de BSP en de CVP. De sociaaldemocraten boden zich dus ook met een volledige lijst aan. Één van de dertien kandidaten was de 32-jarige bediende Jeanine Pauwels. Haar vader was een vurig aanhanger van de flamboyante Minister Paul-Henri Spaak. De liefde voor 'de partij' hoeft dus niet gezocht te worden. Jeanine was twintig toen ze in Brussel als bediende aan de slag ging bij de Socialistische Mutualiteit. Tijdens haar loopbaan werd ze vaak geconfronteerd met schrijnende toestanden: kansarmoede, langdurig zieken, analfabetisme, het liet haar niet onberoerd. Zij zette zich op haar werk, maar ook daarbuiten in om mensen te helpen met hun administratie. Dit bleef niet onopgemerkt. Toen de lijst voor de gemeenteraadsverkiezingen moesten opgesteld worden, kwam men logischerwijze bij Jeanine aankloppen. Haar antwoord was positief. Vanzelfsprekend was het niet: een veeleisende job in de hoofdstad, het draaiend houden van haar gezin en daarbij nog de politiek...

"Het was voor mij niet eenvoudig om in de plaatselijke politiek te stappen. Omdat ik het grootste deel van mijn tijd in Brussel doorbracht, had ik niet meteen een duidelijk zicht op de situatie in mijn gemeente. Dat lag anders met partijgenoten zoals Rufin Van Schelvergem en Marcel Segers. Die werkten bij het syndicaat of het ziekenfonds in Liedekerke en zij zaten dus middenin de Roosdaalse problematiek.

Maar toen men hoorde dat ik al een aantal zaken goed had kunnen oplossen, kwamen er steeds meer mensen met hun problemen naar me toe."

Dat de mensen zoiets niet vergeten, mocht blijken uit haar groeiende populariteit bij de gemeenteraadsverkiezingen. Ze werd bij haar eerste verkiezing (in 1964) lid van de Commissie van Openbare Onderstand (vanaf 1976 omgedoopt tot OCMW). In 1970 kwam ze enkele stemmen te kort om gemeenteraadslid te worden. Toen haar lijstgenoot Fred Willems afstand deed van zijn mandaat, kwam Jeanine toch voor het eerst in de gemeenteraad. Ze zou er een vaste waarde blijven. In 1988 werden er achter haar naam maar liefst 578 bolletjes rood gemaakt!

"Toen rond 1964 de eerste geruchten over een nakende fusie werden opgevangen, vond ik dat een positieve zaak. Ik had zeer veel vrienden in Strijtem. Ik ben nooit dieper ingegaan op de naam 'Roosdaal'. De opwindung daarover is mij een beetje ontgaan.

Ik probeerde me te concentreren op de problemen van 'de kleine man' en als ik het eerlijk mag zeggen moet ik beknennen dat ik liever in het OCMW zat dan in de gemeenteraad. In het OCMW werd je geconfronteerd met concrete noden, je stond veel dichterbij de problemen van de mensen. Je kon er ook meestal onmiddellijk iets aan doen. Ik had ook de indruk dat het politieke spel daar veel minder hard werd gespeeld. Er werd veel meer over partijgrenzen heen gedacht. Dat was iets dat me in de gemeenteraad vaak ontgoochelde.

Daar maakten de hoog oplopende debatten, de eindeloze discussies, de insinuaties en persoonlijke aanvallen me soms moedeloos. Gelukkig waren er ook veel fijne collega's, uit alle partijen, die wél in de eerste plaats dachten aan het algemeen belang. Aan hen bewaar ik warme herinneringen". Heel die tijd bleef Jeanine haar voltijdse betrekking in Brussel uitoefenen in combinatie met haar politieke bezigheden en haar dienstbetoon. Op een bepaald ogenblik had de cumulatie van zoveel bezigheden gevolgen voor haar gezondheid. Jeanine werd ziek. Dat was het sein om op brugpensioen te gaan en de engagementen noodgedwongen af te bouwen.

Toch blikt zij met tevredenheid terug op haar politieke loopbaan. Ze koestert ook de onderscheiding die ze in 2014 kreeg als 'Eregemeenteraadslid', een onderscheiding die mooi ingelijst aan de wand van de woonkamer prijkt.

"Ik ben altijd een ploegspeler geweest. Je moet soms je eigen bezwaren opzij leren schuiven in het belang van het gezamenlijke doel dat je nastreeft".

Zowaar een wijze overweging om dit politieke portret mee af te ronden.

(WE)

Rik Van Cauwelaert

het kleine dorp en de grote fusie

"Ik weet niet of ik veel nieuwe feiten ga kunnen aanbrengen" had Rik Van Cauwelaert bij de aanvang van ons gesprek gezegd. Wanneer ik een uur later het fraai gerestaureerde art-decohuis aan de Koning Albertstraat verlaat, heb ik niet alleen een antwoord gekregen op een aantal hiaten in mijn 'fusieverhaal', maar heb ik ook een bundel boeiende informatie mogen noteren over de meest uiteenlopende facetten van de kleinste Roosdaalse deelgemeente. Deze bijdrage is dan ook meer dan een onderdeel van de verslaggeving over de beginjaren van Roosdaal, het is tegelijk een ode aan Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek en een stukje biografie van een gerenommeerde Roosdaalenaar, een innemende verteller. Enkele van de boeiende zijsprongen uit onze babbel geven we graag mee in 'een kadertje'.

Mijn gastheer zit tegenover mij, met de rug gekeerd naar een indrukwekkende boekenkast. Het is alsof die berg literatuur door hem spreekt. Elke fase uit zijn leven illustreert hij met pittige anekdoten en merkwaardige wetenswaardigheden. Ik besef dat er straks bondig zal moeten worden samengevat...

In 1950 ziet Rik voor het eerst de zon opgaan boven de Lombeekse Boezenberg. Hij is de jongste van acht in het gezin van Emiel Van Cauwelaert, burgemeester van O.L.V.-Lombeek.

"Lombeek was een aangename plek om op te groeien. Het kleine dorp leefde op het ritme van de seizoenen. Er was zeer veel solidariteit. Ik herinner me een verstandelijk gehandicapte jongeman die toch zelfstandig kon blijven wonen omdat er voor hem werd gezorgd door de mensen uit de buurt. Iedereen hield een oogje in het zeil en hielp waar nodig. 'Een harmonisch samenlevingsmodel' heet dat dan.

Rijk kon je de Lombekenaars niet noemen, maar proleten waren ze evenmin. "Dankzij de aardbei" verklaarde de socialistische voorman Emile Van der Velde in een studie over onze streek.

Thuis was het een beetje zoals in het lied van Johan Verminnen "met zeven aan de tafel": zware discussies over de kleine en grote wereldproblemen. Het was ook de aanloop naar mei '68, Leuven Vlaams en andere scharniermomenten.

Vader was politiek redacteur bij Het Volk en er kwam dus regelmatig bekend volk over de vloer. Het zal dus niemand verbazen dat de kinderen ook politiek geïnteresseerd waren.

Op een dag trok moeder met ons naar Brussel om te gaan kijken naar een film over het huwelijk van Koning Boudewijn. Maar het was maandag en dus vonden we geen enkele bioscoop geopend. Dan maar wat boodschappen doen en tegen de avond naar het kantoor van vader. Daar kwamen we middenin een betoging terecht. Socialistische militanten waren opgetrokken naar de redactiegebouwen van Het Volk om hun ongenoegen te uiten tegen 'de spreekbuis van het ACV'. De Eenheidswet verhitte danig de geïnteresseerden.

Over-overgrootvader de Weyls was één van de vier grote pachters in Lombeek. Hij had zijn studies voor priester afgebroken omdat een van de zonen het bedrijf moest overnemen. Hij nam zijn verantwoordelijkheid en liet zijn roeping varen. Volgens de familieoverlevering zou hij echter wel zijn hele leven blijven brevieren. Toen nu de Engelse garnizoenen onze streek overspoelden om met Napoleon af te rekenen, werden overal bij de boeren de paarden opgeëist. Het was midden juni en het koren rijpte op de velden. Straks zouden alle paarden heel hard nodig zijn. Boer de Weyls trok dus naar de bevelhebber, Captain Cavalier Mercer, die zijn intrek had genomen in het Strijtemse kasteel. De Weyls sprak geen Engels, maar had aan zijn priesterstudie wel een goede kennis van Latijn overgehouden. De aristocratische Mercer sprak ook een aardig mondje Latijn en dus communiceerden boer en soldaat in de taal van Caesar over de Lombeekse paarden. Met als gevolg dat in ons dorp niet één paard werd opgeëist...

Het zag er zwart van het volk, een leger politiemensen en opgewonden geroep. Plots begon men met allerlei projectielen te gooien naar de ruiten van de redactielokalen. Dikke biljartballen verbrijzelden de ruiten. "Verdomme" dacht ik, "dat is het zie! Als je dàt elke dag mag meemaken." Vanaf dat ogenblik wist ik dat ik journalist wou worden".

De meeste mensen denken dat de weg naar de journalistiek is voorbehouden aan uitverkorenen die het hele schoolse traject doorlopen. Maar precies dat schoolse was niet meteen besteed aan de jonge Van Cauwelaert.

"Ik zat in Mechelen op internaat. 's Avonds mochten we naar de nieuwsuitzending kijken op TV. Het was volop Cubacrisis en de onheilspellende berichten waren niet uit de lucht. Een journalist waarschuwde zelfs dat we aan de vooravond stonden van Wereldoorlog 3.

Ik herinner me dat ik die nacht in mijn chambrette de slaap niet kon vatten omdat ik dacht: "je zal zien, het gaat oorlog worden en ik zit hier. Ik ga het weer allemaal missen..!"

Op een bepaald ogenblik liet ik de school voor wat ze was, tot grote consternatie van mijn ouders. Eric Vertongen een collega van vader bij Het Volk, vroeg me wat ik wou worden. Toen ik 'journalist' antwoordde, zei hij me: "Weet je wat je moet doen? Jij moet fotograaf worden!". Mijn bezwaar dat ik niets afwist van fotografie veegde hij van tafel met "Dat leer je wel gauw". Ik ben toen aan de slag gegaan als stagiair en had het geluk dat een paar fijne collega's me inderdaad snel de knepen van het vak doorgaven. Met een duizendste geluk won ik drie maand nadien de Nikon Worldpress Award met een foto over een treinramp in La Louvière.

Zomer 1966. De BRT koos voor de opnamen van een nieuw jeugdfeuilleton naast een pittoresk huisje op Impegem en de Pamelse bakkerij, de Lombeekse molen en het ganse dorpscentrum als decor. Toen de hele machinerie en het artiestenvolk hier neerstreek was het groot feest in het dorp. Kapitein Zeppos, alias Senne Rouffaer en Vera Ver-oft liepen als halfgoden rond in het molenhuis. Het gezelschap logeerde hier ook en producer Bert Struys stuurde zijn assistente Kris Smet op onderzoek uit. "Is er in het dorp soms een bandje dat voor een muzikale interventie kan zorgen?" vroeg ze aan de burgemeester. Een gemakkelijker vraag kon ze niet stellen! Zijn jongste zoon Rik had immers met de broers van Huychem en hun Pamelse makker Jefke Van Vreckem een heuse skiffle band opgericht. De jonge kerels mochten in een dure studio in Waterloo een nummer opnemen dat ze dan playbackten tijdens de beeldopnamen in de Filosoof én in de Lombeekse molen, onder het goedkeurende oog van 'postbode' Cyriel Van Gent. De nieuwbakken vedetten kregen voor hun prestatie 10 000 bef (in die tijd!) wat hen meteen tot best betaalde orkest van het Pajottenland maakte.

Toen is het allemaal vlug gegaan. Via Associated Press geëvolueerd naar de schrijvende pers: De Post, Sportmagazine, Knack, De Tijd..."

De biografie is summier geschetst. Maar hoe keek deze wereldburger naar het politieke reilen en zeilen in zijn geboortestreek?

"Ik was natuurlijk nog erg jong, maar de tafelgesprekken waren thuis zo geanimeerd dat ik mij de belangrijkste standpunten nog wel kan herinneren. In tegenstelling tot wat soms wordt beweerd, was mijn vader de idee van de fusie wel genegen. Meer nog, als politiek commentator voor de krant had hij toegang tot de ministeriële kabinetten en hij heeft persoonlijk de samenvoeging van de drie dorpen bepleit. Hij was het ook die de idee lanceerde om de nieuwe gemeente de naam te geven van het gebied waar de dorpen bij mekaar kwamen. Die naam heeft achteraf natuurlijk voor de nodige problemen gezorgd. Niet alleen waren er veel emotionele bezwaren, maar het feit dat in die jaren zonder postcode de briefwisseling vaak een omweg maakte naar het Nederlandse Rozendaal vooraleer ze hier in de bus viel, was niet bepaald een pluspunt. Ik weet ook dat de mensen die meer tegen de Gooikse grens woonden liever werden aangesloten bij onze 'zuiderburen'.

De steenweg was de grote scheidingslijn. Al ging dat niet op voor Strijtem. Met dit dorp waren er natuurlijk al sterke historische banden, de fanfares steunden mekaar, er was de gezamenlijke gemeentesecretaris en allicht nog enkele andere argumenten die voor een nauwere band zorgden. Ik vind zelf geen sluitende verklaring waarom de reserves tegenover Pamel veel groter waren bij sommigen. Bij ons thuis waren ze overtuigd van de positieve gevolgen. Lombeek was beladen met schulden, om het kleinste karwei te laten uitvoeren moest geschraapt worden in de gemeentekas.

Natuurlijk wist mijn vader dat, indien de fusie erdoor kwam, hij zijn burgemeestersjerp zou verliezen. Maar hij wou dat ook. Hij vond dat hij zijn journalistieke activiteiten niet langer kon combineren met het burgemeestersambt. Overigens was oom Karel de oudste en kwam de functie hem toe. Wat dat betreft is er geen familiaal probleem gezeten.

Vader Emiel Van Cauwelaert was de voorman van de Bokken. In de aanloop naar en tijdens de Tweede Wereldoorlog was er geen kruit gewassen tegen de Geiten, met Robert Motteux, een fanatiek aanhanger van Rex als burgemeester. Onmiddellijk na de oorlog werd Van Cauwelaert aangesteld als dienstdoend burgemeester. De eerste naoorlogse verkiezingen leverden een sensationeel resultaat op: Emiel Van Cauwelaert werd verkozen tot burgemeester met een meerderheid van ...2/7 (twee zevende!) van een stem. Het was de tijd van het 'panacheren' waarbij je op kandidaten op verschillende lijsten kon stemmen. Het gevolg daarvan was dat de waarde van je stem voor de lijst aanzienlijk verminderde en dat er dus met breuken moest geteld worden. Bij de bewuste verkiezing in Lombeek werd er dus met een historisch klein verschil gewonnen. Het feit was zo bijzonder dat zelfs de New York Times er een artikel aan wijdde!

De jaren nadien zouden minder spannend worden: vader Emiel bleef burgemeester tot de fusie in 1964. Hij maakte zich onsterfelijk door als 'kleine' burgemeester in te gaan tegen de tienjarige tellingen die als een verkapte talentelling werden beschouwd en als een manoeuvre om de taalgrens te doorbreken. Als eerste burgemeester stuurde hij in 1960 de formulieren hiervoor naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken terug. Even dreigde hij uit zijn ambt te worden ontzet, maar toen de Antwerpse burgemeester Craeybeckx en meteen, vijfhonderd andere gemeentebesturen zich aansloten, werd de telling afgevoerd.

Ik zat op het ogenblik van de samensmelting op internaat en vernam maar in flarden wat er gebeurde. Toch ken ik de meeste protagonisten wel en weet ik waar ze voor stonden. Ik herinner me bijvoorbeeld dat het, ondanks het verschil in overtuiging, goed klikte tussen de socialistische voorman Rufin Van Schelvergem en nonkel Karel. Later heb ik zelf ook mijn bedenkingen gemaakt toen de nieuwe nationale partijtop van de SP zijn pionier op een zijspoor zette. Vanaf een afstand volgde ik ook de Roosdaalse verkiezingen. Vanuit die positie kon ik ook merken dat deze samenvoeging op termijn echt wel een goede zaak bleek te zijn. Ik vraag me ook af of de heftigheid waarmee het einde van het mandaat van mijn oom werd bespoedigd een eerlijke zaak was en vanzelfsprekend heb ik net als mijn vader de wenkbrauwen gefronst toen de plannen om een pastorij te bouwen op het kerkhof op tafel kwamen.

Maar finaal kan niemand ontkennen dat de Roosdaalse fusie niet alleen een goede beslissing is geweest, maar gewoon een noodzakelijke en onvermijdelijke ingreep was. En nu, vijftig jaar later, gonst het weer van de geruchten. Wie weet wat ons nu te wachten staat. Ik vernam dat Liedekerke al aan het hengelen is. Ik vermoed dat de weerstand dit keer wat groter zou kunnen zijn..."

De verhaallijn van dit artikel werd geregeld gekruist door verrassende details en nevenverhalen. Of door het bovenhalen van precieze dossiers zoals een merkwaardig tijdschrift uit de vooroorlogse periode waarin Lombeek het decor is van een keelsnoerend evenement. In drie talen wordt het dorp verheerlijkt als een thuis voor Rex. De instemmende blikken van 'brave' Lombeekse mensen naast de akelige tronies met gestrekte rechterarm... gelukkig zijn de herinneringen even broos als het vergeelde papier dat de boodschap draagt. Rik wijst verschillende mensen aan die hij zelf nooit kan hebben gekend, maar die door moeder of vader werden vernoemd. Merkwaardig toch hoe deze 'jonge' zestiger blijkbaar de geschiedenis van vele generaties meedraagt. Net zoals die jonge boeren die hij op zijn zondagse wandelingen door de kouters ontmoet en die hem vertellen over percelen veld die benoemd worden met de namen van verre voorvaders die, lang voor de Roosdaalse fusie een feit werd, de vruchtbare akkers van deze gezegende dorpen bewerkten.

(WE)

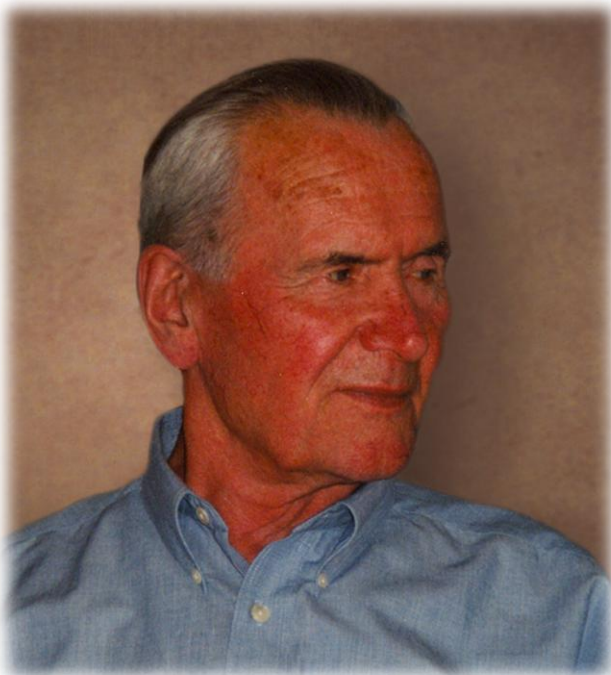

De verloren strijd van Gerard

Het vergeten pamflet voor het behoud van Pamel

In 1964 was er in België dus een eerste aanzet om kleine gemeenten te fusioneren. Eén van deze experimenten was de samenvoeging van Pamel, Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek en Strijtem. Toen de eerste geruchten opdoken over "Rozen-daal" als mogelijke benaming voor de nieuwe gemeente, zag de vermaarde Pamelse heemkundige Gerard Van Herreweghen de bui al hangen. Hij is toen volop in de aanval gegaan. Hij heeft al zijn kennis en invloed aangewend om deze naamgeving te verhinderen. Hij heeft brieven gestuurd naar alle mogelijke instanties, is met gemeenteraadsleden gaan onderhandelen, heeft hen gefundeerde informatie bezorgd en glasheldere argumenten op een rijtje gezet. Hij heeft gevraagd, gelobbyd, gesmeekt, onder druk gezet. Alles tevergeefs. Het gevolg is dat we ook vandaag nog moeten rekening houden met een op zijn zachtst gezegd verwarrende situatie.

Aan Gerard zal het zeker niet gelegen hebben. Rausa bewaart in haar archief een stapel brieven uit 1964 en 1965 waaruit we kunnen opmaken dat hij onvermoeibaar probeerde de plaatselijke politici en invloedrijke personen ertoe te bewegen de fusiegemeente 'Pamel' te noemen. Laten we uit respect voor zijn nobel maar vergeefs streven de Roosdaalse ereburger in dit jubileumnummer postuum nog één maal zijn pleidooi houden...

Krijgt Pamel nog een kans?

Als we op de samenvoeging van de West-brabantse gemeenten Pamel, Strijtem en Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek terugkomen, is daar reden toe. Nu er enkele maanden overheen zijn, kan men de feiten objectiever bekijken en ook onderstellen dat sommigen ontvankelijker zijn geworden voor de bezwaren die velen tegen de benaming ROOSDAAL aanvoeren.

Want niet de eenmaking heeft hen geërgd, wel die onverwachte en onlogische doopnaam. Geen enkele van de drie zo typische gemeentenamen bleef behouden. Men heeft het op een akkoordje gegooid. Het eerste Koninklijk Besluit gaf aan de drieling de naam ROSENDAAL. Joost mag het weten waar die middeleeuwse "s" vandaan kwam. Nadien volgde een tweede K.B., dat de eerste naam tot ROOSDAAL syncopeerde. Dit was het resultaat van de spontane protestactie van de heer J. Van Overstraeten, voorzitter van de VTB, die er o.a. op gewezen had dat ROSENDAAL verwarring kon stichten met gelijkkluidende stadnamen in Noord-Brabant en Zuid-Vlaanderen. Spijtig kreeg hij geen genoegdoening over de hele linie. Dan was dit protest overbodig geweest.

Want ook tegen ROOSDAAL zijn er argumenten. Zoals de heer J. Van Overstraeten schreef, blijft ook thans nog verwarring mogelijk. Of is alle vergissing met Liedekerke uitgesloten, als men morgen aan een kersverse gemeentebundeling de naam "Liedekerke" geeft? En is het verantwoord dat men genoodzaakt is in de adressering naast ROOSDAAL nog "Brabant" te schrijven, nu het om een gloednieuwe gemeentenaam gaat?

Maar kom, er is meer. Toponymisch gezien is ROOSDAAL een flater, omdat het een verminkte plaatsnaam is. Men is uitgegaan van de bestaande veldnaam ROZENDAAL, en men heeft hem tot ROOSDAAL versnoeid.

Geen enkele taalkundige of toponymist zal deze operatie consacreran. Aan de natuurlijke gegroeidheid van woorden of toponiemen knoeit men niet. ROOSDAAL is dus fout. En een fout wacht op rechtzetting.

Verder is iedere gemeentenaam ontstaan uit een eeuwenoude menselijke nederzetting, terwijl ROZENDAAL een doodeenvoudige veldnaam is. Tot op heden is er van enig gehucht aldaar geen sprake. Men heeft dus drie mooie gemeentenamen overboord gegooid om ze te vervangen door een ongekend en verbasterd toponiem. Een buitenstaander begrijpt er niets van.

Wat erger is: om de benaming aanvaardbaar te maken, heeft men het overal zo voorgesteld alsof het akkercomplex ROZENDAAL zich over de drie gemeenten uitspreidt. Laten we hopen dat dit op een loutere vergissing berust. Want in Pamel ligt er geen are op ROZENDAAL gekadastreerd. Ons dunkt, dat wat op foutieve gronden werd bepleit en aanvaard, vatbaar moet zijn voor herziening. Ook in rechtszaken geldt dit beginsel.

Men had al dat prutswerk met ROZENDAAL – ROOSDAAL kunnen vermijden, indien het principe dat elders tot leidraad diende, ook hier was toegepast. Het zoeken naar een nieuwe benaming was een weg die men nooit had mogen betreden. In België werden er tot nog toe 37 nieuwe gemeenten gevormd uit 109 oude. In gelijkaardige omstandigheden heeft de belangrijkste gemeente altijd zijn naam aan het geheel geschonken.

Alleen Pamel moest sneuvelen, alhoewel het 2.5 maal meer inwoners telt dan Strijtem en Lombeek samen. Begrijpe wie begrijpen kan. Op 31 dec. 1962 had Pamel 5 209 inwoners, Strijtem 1 265 en Lombeek 829. Dat Brussel gemakkelijkschalve gehoor gaf aan de eisen van een paar misnoegden, is meer dan spijtig.

In dit verband vragen we ons terecht af, of de minister een beroep gedaan heeft op een of ander bevoegd cultureel genootschap dat advies kon verstrekken. Hij doet dit toch wanneer een gemeente bij hem een aanvraag tot het voeren van een wapen indient, vermits hij dit verzoek overmaakt aan de Hoge Raad van Adel, die gemachtigd wordt wijzigingen voor te stellen. De naam zelf van de gemeente is toch ouder en belangwekkender dan een zegel!

Onbevooroordeelde mensen aan wie we hun oordeel over ROOSDAAL vroegen, spraken allen in dezelfde zin als de heer J. Van Overstraeten die schreef: "Het gezond verstand zegt ons dat ... de nieuwe gemeente Pamel had moeten heten". Het was inderdaad de enige logische oplossing. Buiten de directe invloedssfeer van de Brusselse periferie zijn de plattelandse gemeenten die meer dan 5 000 inwoners hebben, op de hand te tellen. Als dat geen belangrijke gemeenten zijn, bestaan er ook geen. Nu moet u zich even voorstellen dat namen als Asse, Opwijk, Merchtem, Liedekerke ... wegvallen in zelfde omstandigheden. Het zou wat moois worden! Wellicht merkt u op dat er voorlopig maar één geval is. Eén of tien, het is er. En als de methode verwerpelijk is, is dit ene geval het ook.

Moet Pamel ook historische adelbrieven aanvoeren om zijn belang te onderstrepen? Het kan dat. Dank zij bewaard gebleven oorkonden kan het zijn leenheren opsommen in onafgebroken rij tot omstreeks 1150. Het was de moederparochie van Ledeberg en van het nu verdwenen Riehove. Met zijn collega's uit Denderwindeke en Hove (Heneg) betaalde de pastoor de hoogste bisschoppelijke taks in het middeleeuwse decanaat Halle, wat op de hoge ouderdom van de kerk en op het belang van de parochie wijst.

Van alle landelijke gemeenten uit West-Brabant bezit Pamel het oudste schepenzegel (1267). Zijn schepenbank wordt reeds in 1227 vermeld. Het toponiem Pamel zelf, dat naar de mening van velen van Latijnse oorsprong is, verwijst eveneens naar een verleden dat tot de Romeinse tijd opklimt.

Hoe men het draait of keert, we geloven niet dat men er goed aan gedaan heeft, Pamel als benaming voor de schone gemeententrits uit ons golvende West-Brabant, terzijde te schuiven. We hebben het daarom niet tegen hen die hun veto stelden. Misschien was hun reactie ingegeven door liefde tot het eigen dorp, al leidde die liefde tot onrechtvaardigheid. Maar Brussel had nooit op hun eis mogen ingaan.

Om de pil wat te vergulden heeft men in de gemeenteraad van Pamel – en nadien erbuiten – gezegd dat alles nog terecht kon komen na de gemeenteraadsverkiezingen. Het is nu zover. Thans moet men zijn woord gestand doen en bewijzen dat die belofte geen politieke leugen was. We verwachten van alle gekozenen dat ze van de derde keer de goede keer maken.

Gerard Van Herreweghen

(niet meer zo) vers van de pers

Dat men in de streek het Roosdaalse experiment geïnteresseerd gadesloeg mag blijken uit drie krantenknipsels die Bart Caulier uit de Gazette van Aalst haalde. Uit de schrijfstijl kan je alvast opmaken dat men het blijkbaar op een afstand geamuseerd gadesloeg. Je kan tussen de lijnen ironie en soms zelfs wat leedvermaak lezen....

Gazette van Aelst, 3 december 1964

Roosdalers of Pamelaars?

In gevolge het K.B. van 10 april 11. Kwam een fusie tot stand tussen de West-Brabantse gemeenten Pamel, Strijtem en O.L.V.-Lombeek. De nieuwe gemeente kreeg aanvankelijk de naam Rozendaal, die vervolgens zou verkort worden tot Roosdaal, een naam die ontleend is aan een kouter in de nabijheid van het snijpunt van de drie voormalige gemeenten. In De Toerist trekt G. Van Herreweghen scherp van leer tegen deze nieuwe naam, wijl inderdaad de naam Pamel, zijnde deze van de grootste en belangrijkste gemeente met een merkwaardig historisch verleden, best had kunnen behouden blijven voor de samengevoegde gemeenten. Blijft nog de vraag of men in de toekomst gaat spreken van 'de Dikke van Roosdaal'?

Gazette van Aelst, 9 januari 1965

Gezwoven kameraden of moeilijke bevalling?

De Vlaamse dichter Bert Decorte die sedert jaren zijn tenten heeft opgeslagen in het schilderachtige Brabantse Strijtem, thans met Pamel en O.L.V.Lombeek de nieuwe gemeente Roosdaal, had wel te dichten,:

*Kom aan, rots voort met mij,
Wij zijn gezwoven kameraden.*

In Roosdaals nieuwe gemeenteraad is er van die gezwoven kameraadschap weinig terechtgekomen. Reeds toen dezer dagen Burgemeester (en senator) Karel van Cauwelaert de illustere Schildwacht van het volk met zijn nieuwe ploeg van wal wou steken en zijn drie kandidaat-schepenen voorstelde, werd hij door drie van de acht CVP-verkozenen op nogal snode wijze belaagd.

Deze drie lieten de gezworen kameraadschap voor wat ze waard is, lieten ter zitting hun partijgenoten in de steek en vormden coalitie met de minderheid, die meteen meerderheid werd en er in slaagde drie andere schepenen dan deze door de burgemeester voorgesteld te doen verkiezen.. alleszins een moeilijke bevalling voor het nieuwe Roosdaal dat maanden voordien zovelen in blijde verwachting had gebracht.

Tot slot hiernaast nog een laatste voorbeeld. Zelfs bij een typisch Aalsters politiek kluwen haalt men er de Roosdaalse kwestie bij...

(BC)

Gazette van Aelst, 23 januari 1965

Lokale kleur

Bij wijze van verdediging van de CVP-BSP-koalitie te Aalst, had schepenen Van Hoorick de verontwaardigde VU-woordvoerder het 'geval' Velzeke voor de voeten geworpen. In deze gemeente zijn inderdaad de groep van Dr. Van Leemputten, VU-volksvertegenwoordiger en de plaatselijke BSP-ers samen sloop gegaan. In een 'open brief' aan de heer Van Hoorick wijst de heer Van Leemputten erop dat zijn groep te Velzeke wel overleg had gepleegd met alle partijen, dus ook met de plaatselijke CVP.

Voorts zegt Dr. Van Leemputten dat het op aandringen is van de BSP dat de huidige coalitie van Velzeke tot stand kwam. Waaruit blijkt dat de BSP van Velzeke weeral ietwat anders is dan dan deze van Aalst, evenals de VU, de CVP, de Pvv enz. Men moet het vooral niet te ernstig nemen: l' esprit de clocher, haalt het voorsnog bij zwaartillende ideologische bedenkingen. Is het splinternieuwe Roosdaal in het land der Pajotten daar geen schitterende illustratie van?

Klap van hier

Onder de Roosdaalse burgers lopen er ongetwijfeld een aantal hartstochtelijke minnaars van de plaatselijke dialecten zich af te vragen hoe men 'Roosdaal' kan transponeren naar de plaatselijke dialecten. In Borchtlombeek, Strijtem en Poelk zal het vermoedelijk gaan in de richting van 'Reusjdoul' of zoiets. Zou het in Lombeek kunnen klinken als 'Ruuësj-doeël'? En wordt het voor de Pamelaar 'Roeësdoul'? Deze oefening valt nog mee, maar wat met de bewoners?

Is een Pamelaar 'ne Roeësdoulenei', 'ne Roeësdoulieter' of 'ne Roeësdoulder'? Zullen ze zich in Borchtlombeek ooit een 'Reusdoul' voelen? En zien ze het in Lombeek zitten om als 'Ruuësdoeëloviet' door het leven te gaan? En laat ons dan maar hopen dat onze kleinkinderen morgen niet naar ons toekomen met de vraag hoe je een bepaald woord in het Roosdaals dialect moet uitspreken. Misschien moeten al deze problemen eens op de agenda komen van de op stapel staande Roosdaalse taalunie...

(WE)

Roosdaalse burgemeesters

In 2008 en 2009 beschreef Gerard Van Herreweghen voor het DF-Klokje alle meiers en burgemeesters die tussen 1675 en 1964 Pamela politiek bestuurden. Hij ronden zijn studie af met overzicht van de Roosdaalse burgemeesters. Wij denken dat in het kader van deze publicatie een samenvatting van dit overzicht op zijn plaats is. Uiteraard stonden de burgemeesters niet alleen en waren er vaak belangrijke en sterke schepenen en raadsleden, die een vergelijkbare invloed hebben gehad op de ontwikkeling van de gemeente. Misschien voelt iemand zich geroepen om daar ook eens werk van te maken!

KAREL VAN CAUWELAERT (1965-1982)

'Architect' en eerste burgemeester van Roosdaal is Karel Van Cauwelaert de Weyls.

De stamvader van het Lombeekse geslacht Van Cauwelaert, kwam uit Denderwindeke: Emiel Philibert Van Cauwelaert (1846-1907), in 1871 te Lombeek gehuwd met Serafina-Carolina Vossen (1838-1899). Zoon Frans (°1880) werd burgemeester van Antwerpen; een tweede zoon August (°1885) werd rechter, dichter en prozaschrijver; een derde zoon Henri (1877-1927) bleef in Lombeek, trouwde er in 1904 met Joanna-Catharina de Wyels (1876-1935) en werd burgemeester.

De eerstgeborene uit dit laatste huwelijk was Karel Emiel Antoon Van Cauwelaert, ° Lombeek 15 januari 1905 en + Ninove 14 januari 1987. Gerard heeft Karel gekend als student in de rechten aan de Leuvense universiteit.

Van Cauwelaert maakte nadien carrière als ambtenaar bij het Ministerie, als hoofdredacteur van het dagblad Het Volk, als volksvertegenwoordiger en senator en ten slotte als eerste burgemeester van Roosdaal.

Deze laatste functie bekleedde hij ongeveer 18 jaar. Pamelaar was hij geworden in 1934 na zijn huwelijk met Maria-Joanna Van der Kelen (1911-2004), dochter van Philemon en Josephina De Schepper. De enige dochter van Karel en Maria-Joanna was Margareta Van Cauwelaert,

°Ukkel 25 augustus 1935, in 1957 te Pamel gehuwd met baron Emmanuel-Pierre de Bethune, die later burgemeester van Kortrijk werd. De dag voor hij 82 zou worden (14 januari 1987), overleed Karel Van Cauwelaert, vijf jaar na zijn afzwaaien als burgemeester.

HENRI VAN SAENE (1983-1991)

Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1982 opteert de kiezer voor een burgemeester met wat minder schoolse bagage, stammend uit een ander milieu als zijn voorgangers. Burgemeester wordt nu de sympathieke Henri Van Saene -Rik voor de vrienden- een arbeiderszoon die zijn jeugd heeft beleefd in de buurt van de sociale woningen van de Gasthuisstraat, een jongeman die gevormd en gekneed werd in de Kajottersbeweging. Een joviale man, een volksvriend, die spontaan en optimistisch overkwam.

Henri Van Saene, geboren Pamel Gasthuisstraat 6 maart 1929 als zoon van Constant (1902-1982) en Martha-Celestina Borloo (1907-1982), trouwt in 1956 met Maria Van Belle, ° Strijtem 16 april 1934.

Als Rik in 1983 Karel Van Cauwelaert als burgemeester opvolgt, telt hij 53 lentes en woont hij aan de Sint-Rochusweg, de vroegere Tissumkets.

Hij sterft onverwachts op 20 april 1991, 62 jaar oud, in het negende jaar van zijn burgemeesterschap. De verslagenheid is groot.

Het plotse overlijden van Rik Van Saene maakt ook een einde aan zijn mandaat. De gevelvernieuwing van kerk en toren heeft hij nog kunnen volgen; hij versaste de gemeentelijke diensten voorlopig naar de Klei, maar de eerstesteenlegging van het nieuwe administratief centrum heeft hij niet meer mogen meemaken.

JOZEF COOMAN (1991-2006)

Na de dood van Rik Van Saene komt de toen 58-jarige Jozef Cooman aan het roer in Roosdaal.

Die grootouders betrokken een historische woning op de hoek van de Kerkhofstraat, nr. 1 destijds. In het landboek van 1685 krijgt dit huis de naam "*Schaliënhuis*". Het was toen nog met schaliën gedekt, stond op de "*plaetse*" en paalde aan twee straten. Op de driesprong ervan dreigde de "*pilorijn*", de schandpaal of kaak.

En de familie Cooman lijkt niet weg te branden aan de monding van de Kerkhofstraat. Ook de vader van de burgemeester werpt er zijn anker. Maurits Cooman (1913-1970), in 1932 gehuwd met Rosalia De Samblanx (1910-1985) uit de Kapellestraat. In 1950 koopt Maurits het huis

waar de laatste twee kosters van de oude kerk hebben gewoond en waar de kerkklokken onder een afdak hingen na de val van de toren in 1874. Sindsdien leven er Coomans in de nummers 1 en 2 van de Kerkhofstraat.

In datzelfde Kosterhuis ontwaakt nog iedere morgen Jozef-Remi Cooman, de voorlaatste burgemeester van Roosdaal, ° Pamel 12 december 1932, in 1957 te Lombeek gehuwd met Suzanna Louisa Van den Berghe, dochter van Firmin en Appolonia Segers. Ere-burgemeester Jozef Cooman is nu uit de Roosdaalse actieve politiek gestapt. Hij kan terugblikken op een lange carrière als gemeenteraadslid, als schepen en ten slotte als burgemeester van vier gefusioneerde gemeenten. Vast staat dat de eerstesteenlegging van het nieuwe administratieve centrum op 15 oktober 1991 en de plechtige opening ervan in 1993 een hoogtepunt waren in zijn beleidsperiode.

CHRISTINE HEMERIJKX (2007- ...?)

Roosdaal heeft zich de voorbije decennia ontwikkeld tot een nijverige gemeente aan de Noordzijde van het Pajottenland, tastend naar het evenwicht tussen enerzijds een groene gemeente met levende sporen van een agrarisch verleden, maar anderzijds een vooruitstrevende welvarende leefgemeenschap waar de verworvenheden van de nieuwe ontwikkelingen voor alle inwoners tastbaar zijn.

Dat de democratisering haar werk heeft gedaan wordt mooi geïllustreerd door het feit dat Roosdaal sinds 2007 geleid wordt door een dame: Christine Hemerijckx. Zij maakte een echte blitzcarrière. Bij haar eerste deelname aan de gemeenteraadsverkiezingen in 2000 werd zij meteen schepen van cultuur en zes jaar later deed ze nog beter, zij werd de eerste vrouwelijke burgemeester van deze gemeente en is sindsdien de welbespraakte ambassadeur van Roosdaal op binnen- en buitengemeentelijke evenementen.

Christine Hemerijckx, ° Ninove 11 december 1965 is de dochter van Marcel en Célestine Van Isterdael. Zij beleefde haar jeugd aan de O. De Vidstlaan, waar vader Marcel een levendig transportbedrijf uitbaatte. Na haar secundair onderwijs volgde ze een lerarenopleiding. Met haar diploma van leerkracht Lichamelijke Opvoeding en Biologie op zak solliciteerde ze bijna vanzelfsprekend bij het IMI op Ledeberg, waar zij jaren het "sportgezicht" van die school is geweest.

Toen zij de burgemeesterssjerp mocht omgorden heeft ze consequent gekozen voor haar politieke mandaat en gaf haar job als lerares op om zich volledig aan haar ambt te kunnen wijden.

Haar viel de eer te beurt om het prachtige Gemeenschapscentrum 'Het Koetshuis' te openen. In 2012 kreeg zij van de kiezer het mandaat voor een tweede ambtstermijn.

Overigens woont ze bijna in de schaduw van het gemeentehuis. Vanuit haar woning aan de Brusselstraat kan zij gemakkelijk op een paar minuten tot in haar kabinet op het gemeentehuis geraken, waar ze, om haar zelf te citeren: wil werken aan een landelijk, Vlaams Roosdaal, waar burgers goed bediend worden en er graag wonen, werken en leven.

Wat valt er in het Koetshuis te beleven op de erfgoeddag?

DE COLLECTIEURS

PRIVÉ COLLECTIES IN PAJOTTENLAND & ZENNEVALLE

ERFgoed DAG

50 jaar Roosdaal

26042015

ACTIVITEITEN EN TENTOONSTELLINGEN IN BEERSSEL, BEVER, BOGAARDEN, DILBEEK, DROGEBOS, GAASBEEK, GOOIK, HERNE, LENNIK EN ROOSDAAL.

VIND HET REGIOPROGRAMMA OP WWW.DECOLLECTIEURS.BE OF WWW.ERFgoedDAG.BE

PROVINCIË VLAANDEREN
VERBODING WERK

Dankzij de goede samenwerking tussen het Gemeentebestuur, de Cultuurraad en Erfgoed Rausa is het weer volle bedrijvigheid tijdens de erfgoeddag. Dit jaar mochten we er nog een interessante partner bij betrekken: het Locje. Deze sympathieke vereniging met zetel in Borchtlombeek doet je smelten van nostalgisch genot bij het aanschouwen van hun droomtreincircuit. In het artikel hieronder verneem je er meer over. Verder stellen we uitgebreide documentatie tentoon over alle onderwerpen die we behandelden op de vorige bladzijden. Maar je kan ook languit genieten van een prettige filmvoorstelling met de Roosdaalse revue, van een oude Echo-uitzending of van de schitterende fotomontage van Jan De Mont.. Verder in dit blad meer hierover.

Het Locje, *een hobby met een hoog erfgoedgehalte*

'De collectioneurs', dat was het thema dat door onze regio werd uitgekozen voor de erfgoeddag van 2015. Meteen dachten we aan 'het Locje' een vereniging die sinds korte tijd aangesloten was bij de Roosdaalse cultuurraad. We hebben niet moeten aandringen, men zag daar de samenwerking meteen zitten. Toegegeven, we wisten niet precies wat we konden verwachten, maar na een prettige babbel met voorzitter Jan Boen waren wij behoorlijk onder de indruk van de werking van deze sympathieke groep.

Jan Boen (°1964) komt helemaal uit Hasselt, maar Cupido leidde de wegen van deze ICT-ingenieur naar Sint-Katharina-Lombeek. Toen Jan een jaar of zeven was nam zijn vader hem vaak mee naar het grote station van Hasselt, vanwaar ze op de brug het drukke spoorverkeer gadesloegen. Toen hij zijn eerste miniatuurtreintje kreeg werd de kiem gelegd voor een passie die veel later opnieuw de kop zou opsteken. Vijf jaar geleden vroeg een vriend uit Dilbeek hem om eens mee te gaan naar de 'treintjesclub'.

Het bleek te gaan om een vereniging die gesticht was in 1995 en waar met grote overgave werd gewerkt aan treintrajecten op schaal met bijhorende gebouwen en landschappen. *Het Locje* bleek zelfs aangesloten te zijn bij Febelrail, een officiële organisatie van treinliefhebbers. De oude fascinatie was meteen weer daar.

Jan werd lid en toen het Locje in 2013 van Schepdaal naar Borchtlombeek verhuisde volgde Jan Boen Guido Vandendriessche zelfs op als voorzitter. Sindsdien is vrijdagavond treintjesdag. In hun Borchtlombeekse biotoop werken de leden onverdroten aan hun trajecten. Denk niet dat men er de hele tijd bezig is met waggonetjes over de sporen te laten rollen. Driekwart van de tijd wordt besteed aan de opbouw!

Er komt overigens heel wat bij kijken. Je moet over een flinke bagage kennis beschikken op gebied van elektriciteit en elektronica.

De computer is een onmisbaar werktuig geworden. Maar er is ook een belangrijk ambachtelijk luik aan het verhaal. Er worden foto's genomen van interessante gebouwen uit de buurt en die worden dan minutieus nagebouwd op schaal 1/87, net als de treinen en de sporen. Jan nodigt ons meteen uit om wat ideeën te spuien over attractieve gebouwen en monumenten uit onze gemeente die het waard zijn om langs zo'n circuit gebouwd te worden. Ook de landschappen worden met veel zorg opgebouwd, rekening houdend met de periode waarin het treintraject wordt gesitueerd.

"Voor de erfgoeddag bouwen we in de foyer van Het Koetshuis een zogenaamd 'bouwvak 3'. Dat betekent dat we een spoornet zullen bouwen dat zich situeert tussen 1945 en 1960 met vooral dieseltreinen en enkele stoomlocomotieven. De gebouwen waar we deze stellen zullen langs sturen zijn ook copies van huizen en stations uit die periode. Puur erfgoed dus!"

Jan hoopt dat een aantal erfgoeddag-bezoekers ook de smaak te pakken krijgen en zich op een mooie vrijdag in het lokaal aan het Borchtlombeekse kerkplein zullen aanbieden.

Je hoeft zelfs geen technicus te zijn! Mensen die zich bv. willen beperken tot de miniatuurbouw van gebouwen en landschappen zijn zeer welkom.

"De groep is ook ambitieus. De volgende twee tot drie jaar willen we ons richten op de realisatie van een 'bouwplan vier', dat wil zeggen dat de treintjes zullen rondrijden in een decor van 1980 tot 1990. En stilaan groeit ook de droom om in Roosdaal een grote nationale tentoonstelling te bouwen. Volgens sommigen behoort zelfs een internationale biënnale tot de mogelijkheden. Maar nu moet ik echt gaan. Het is vandaag 'vierde vrijdag' en dat betekent 'rijavond'".

Dat plezier mag je een miniatuurtreineliefhebber uiteraard niet ontzeggen...

Wie meer wil te weten komen moet zeker eens een kijkje nemen op de website van het Locje of contact opnemen met Jan Boen (0473 933 190) of Guido Vandendriessche (0477 46 49 32).

(WE)

Een fraai staaltje miniatuurkunst: het tramstation aan de Ninoofsesteenweg in Dilbeek. De viervaksbaan is evenwel vervangen door treinsporen.

De Roosdaalse Revue op groot scherm

Het is iets 'van vóór mijn tijd' als cultuurbeleidscoördinator, maar ik heb er zo vaak horen over vertellen dat ik blij was toen ik hoorde dat de Roosdaalse Revue op de erfgoeddag op het grote scherm van de Koetshuisschouwburg zou worden geprojecteerd. Ik wou ook wat meer te weten komen over 'het maken van'. Ver moest ik niet zoeken om alles te vernemen over het ambitieuze project. We lieten 'onze' Walter Evenepoel zijn verhaal doen. Hij zou er twee nummers van Rausa kunnen mee vullen, maar wij beperken ons tot een zeer beknopte samenvatting.

"Toen ik me realiseerde dat het menens was met de plannen voor het Strijtemse Koetshuis, kon ik mijn vreugde niet op. Decennialang had ik geijverd om in onze gemeente de accommodatie te bepleiten die Roosdaal verdiende. En nu zou die droom dus echt in vervulling gaan. Naarmate de plannen vorm kregen, groeide bij mij het idee om van de opening iets bijzonders te maken. Enkele nachtelijke sessies met de muzen leverden een ruwe verhaallijn op voor een revue. Het moest een totaalspektakel worden met een heleboel volk op de planken, enkel inwoners van Roosdaal wel te verstaan"

Walter kreeg de zegen van het gemeentebestuur en nodigde via het gemeentelijk informatieblad iedereen uit die kon muziek spelen, acteren, dansen, regisseren, aan knopjes draaien of decorstukken kon in elkaar knutselen. Er werd massaal gereageerd.

"Het was heel bemoedigend te zien hoeveel mensen zich voor de kar wilden spannen en wat een pak talent hier tussen Dender en Lombeek huist.

We gingen meteen met een aantal werkgroepen aan de slag: administratie en promotie, decor en techniek, choreografie, orkest, acteurs en regie. Ik kon nu mijn personages invullen en iedereen een rol op het lijf schrijven. Dirk Van Lierde arrangeerde mijn muziekjes en schreef zelf een aantal prachtige composities die je zo door een bigband kan laten uitvoeren. Lieselotte Evenepoel schaarde rond zich een vrolijke bende danseressen en creëerde splinternieuwe choreografieën. Een team technici, professionelen en talentvolle amateurs, werkten aan een ingenieus klank en lichtplan.

Bij dit groepje onderscheidde zich ook Danny Cooremans als 'duivel doetaal'. Hij besepte toen nog niet dat hij een jaar later de vaste technicus van het Koetshuis zou zijn!"

Het moet hier in die maanden een bedrijvigheid van jewelste zijn geweest. Aan de hand van Walter's archief kunnen we ons een idee vormen van de ingewikkelde puzzel van repetities met de acteurs, orkest en de dansers. Met de verslagen van de vergaderingen over administratie en promotie kun je gerust een koffer vullen. Naarmate de datum van de voorstellingen naderde, stegen spanning en enthousiasme evenredig.

"Ik had in mijn verhaal alle clichés verzameld die je kan horen wanneer het ene dorp de andere deelgemeenten bedenkt met meestal minder fraaie eigenschappen. Door die uit te vergroten werd het voor iedereen duidelijk hoe potsierlijk dat soort standpunten meestal is. Wat mij het meeste deugd deed was dat we eindelijk eens met een ploeg van meer dan 100 mensen uit alle hoeken van Roosdaal samen aan een project werkten. Het was ontroerend te mogen merken dat daarbij grote waardering en wederzijds respect groeide. Maar ook artistiek werden mijn verwachtingen ver overtroffen. Aan de vooravond van de première wist iedereen dat we met een sprankelende voorstelling naar het publiek konden stappen".

Dat publiek had zich intussen massaal gemeld. De dag van de reservaties was het een drummen van jewelste. Op een uur tijd waren alle zitjes bezet. Er deden zich naar verluidt pijnlijke taferelen voor bij mensen die wat later op de afspraak kwamen en hoorden dat ze er niet meer bij konden.

"De voorstellingen zelf waren een heerlijke beleving. Wie ooit aan theater heeft gedaan weet dat dit een van de zaligste ervaringen is. De ploeggeest is onvergelijkbaar. Je bent ook altijd met emoties bezig, er is de permanente spanning want er kan zoveel mis lopen. Gelukkig draaide acht jaar geleden alles als een geoliede machine. De acteurs gaven zich helemaal, het orkest speelde de ziel uit zijn lijf, er waren spetterende danspartijen en het publiek dankte met lachsalvo's en dankbare ovaties.

Wanneer het doek dan sluit en het applaus nog wat nazindert, ben je op slag de zware voorbereiding vergeten en ben je blij en dankbaar dat je het hebt mogen doen.

En toch was er iets dat me zeer droevig stemde: de dagen na het overrompelende succes keek ik naar de kranten en vond daar bladzijdengrote verslagen over de meest banale evenementen. Op RingTV waren er reportages over onbeduidende, triviale gebeurtenissen, maar nergens stond er één letter over de Roosdaalse Revue. Ik vind het nog altijd een blaam voor de plaatselijke pers dat zij geen oog hebben gehad voor wat zonder twijfel een van de belangrijkste artistieke evenementen van dat jaar is geweest".

De gelukkigen die het hebben meegeemaakt zullen zich allicht niet gestoord hebben aan de afwezigheid van de pers. Wij vermoeden dat een aantal onder hen het op de erfgoeddag nog eens willen herbeleven. Om 11 uur, 14 uur en 15.30 uur kunnen ze zich in de zetels van de schouwburg neer vleien. Op de tentoonstelling in de erfgoedkelder kan men ook allerlei foto's en documenten over deze theatervoorstelling inkijken, de lijsten met acteurs, muzikanten, dansers en medewerkers liggen er ook. Misschien is er wel iemand die nog eens zo'n project op de sporen wil zetten. Het Roosdaalse artistieke potentieel staat daar mooi opgelijst. De Roosdaalse Revue was ongetwijfeld een droomstart voor het gemeenschapscentrum dat zich intussen gerust een echte Pajotse cultuurparel mag noemen. De laatste zin uit het slotlied werd alleszins bewaarheid: "Als 't in 't Koetshuis niet gebeurt, gebeurt het nooit!"

Karen Van Schuerbeeck

Nog te zien op de tentoonstelling...

In de erfgoedkelder draaien permanent twee korte filmfragmenten: een uitzending van het legendarische programma 'Echo' over de Roosdaalse fusieperikelen. Een plezierige uitzending uit 1966.

En dan is er ook nog de knappe projectie die Jan De Mont maakte met beelden uit het oude en nieuwe Roosdaal. Nostalgie op zijn mooist! Hieronder nog een paar voorbeelden...

Borchtlombeek

Tezuivene

ERFGOEDDAG

Roosdaal
26 april 2015

**Dankzij de steun van het Gemeentebestuur van Roosdaal
kan deze brochure gratis worden aangeboden
aan de bezoekers van de erfgoeddag**

